

Het lot van een Pakistaanse bruid

Reconstructie De 25-jarige Yasmeen uit Pakistan werd in Nederland om het leven gebracht. Haar man staat terecht, maar volgens nabestaanden draagt de hele schoonfamilie schuld. Leugens, zegt die.

Door onze redacteur
Freek Schravense

Als de grond steviger was aangedrukt was ze nooit ontdekt. Maar op de plek waar Yasmeen lag, 57 stappen van een bospad in Ruinen, oogde het zand wat losser en de bladeren onnatuurlijk. De politie ging graven en stuitte na 70 centimeter op een jonge vrouw met een trouwring om. Gevonden in een gat in Drenthe, 5.705 kilometer van haar geboortegrond.

Was ze in Noor Jamaal gebleven, dan had Baba haar vast beschermd. Baba Noor Jamaal, de wijze met magische krachten die alle problemen oplost. Wie niet luistert wordt de gemeenschap uitgezet. Ze had er gebeden tot de heilige Noori, of, desnoods, iemand betaald voor zwarte magie. Het dorp ligt tussen de rijst- en tarwevelden in het noordoostelijke puntje van Pakistan.

Yasmeen, moeder van twee kinderen, is 25 jaar geworden. Negentien dagen had ze ingepakt in de Drentse zandgrond gelegen toen ze op 12 februari vorig jaar werd gevonden. Ze is door verwurging of verstikking om het leven gekomen. Welk van de twee, daar zal de rechtszaak vanaf donderdag vermoedelijk voor het grootste deel over gaan. Haar man wordt verdacht van moord en het verbergen van een lijk.

Als Yasmeen op haar geboortegrond was gebleven, was het misschien niet zo ver gekomen. Wie weet was ze met een ander getrouwd. Had ze bij zijn familie gewoond in een groot vierkant huis dat mensen van de goede middenklasse bezitten. Vier verdiepingen rondom een tuin en op elke etage sanitair. Een bediende zou schoonmaken, koken, strijken, terwijl zij binnenshuis alle ruimte en vrijheid zou hebben en een schoonmoeder die kon helpen met de kinderen. Ze zou om vier uur thee drinken en elke avond samenkomen met de vrouwen in het dorp voor het verzorgen van elkaars haar en het horen van de laatste nieuwtjes. In Noor Jamaal weet iedereen alles van elkaar.

Maar de grootste huizen van het dorp staan leeg. En de beste huwelijkskandidaten zijn vertrokken. Mensen met geld, grondbezitters, zijn lang geleden gemigreerd. Ze trokken naar Engeland, Canada, de VS en later ook naar Dene-marken, Duitsland, Nederland. Ze namen in de loop der jaren steeds meer familieleden mee, zodat op de grootste huizen van Noor Jamaal nu een slot zit - de schoonmaker en de tuinman hebben er het rijk alleen. Alleen bij bruiloften en begrafenissen, een paar keer per jaar, komt iedereen weer even terug.

Yasmeen had niet kunnen blijven. Haar vader was overleden aan een hartaanval. Ze had geen broers, geen bescherming. Ze woonde alleen met haar moeder en haar grootouders, ze waren afhankelijk van anderen. De achterstand kon alleen worden opgeheven door te trouwen.

Binnen de familie, dat doet iedereen in het noordoosten van Pakistan. Bezit blijft zo in de familie. En je kunt het elkaar.

Een oom in Nederland, broer van haar overleden vader, bood aan te helpen. Hij stelde voor zijn oudste zoon Adeel, taxichauffeur in Rotterdam, te laten trouwen met Yasmeen. Beiden gingen akkoord en zo geschiedde.

De bruiloft in 2012 was in Pakistan en duurde dagen. Op een foto van die tijd poseert Yasmeen in een kleurrijke jurk met een glanzende dikke vlecht tot over haar heupen, naar Pakistaans schoonheidsideaal. Ze is volgehangen met familiegoud dat ze mocht houden. Normaal krijg je een uitzet mee, met meubels en al, maar bruiden die naar het buitenland gaan hebben meer aan goud. Na de bruiloft ging haar nieuwe schoonfamilie alvast terug naar Nederland. Yasmeen leerde in afwachting van een visum Nederlands niveau-2 in Noor Jamaal.

Vermist

Op 25 januari vorig jaar gaf Adeel zijn vrouw bij de politie op als vermist. Yasmeen zou na drie jaar Nederland met onbekende bestemming zijn vertrokken, zonder haar kinderen en met geld en kleren. Hij had geen idee waarom.

Mensen die Yasmeen kenden hadden zorgen over haar lot. Een familiedid schakelde Shirin Musa in, oprichter van vrouwenorganisatie *Femmes for Freedom*, en die haalde de media erbij. Er verschenen verhalen dat ze bij haar schoonfamilie had geleefd in gedwongen isolement. Ze zou zijn vernederd en geslagen en door haar schoonmoeder als slaaf gebruikt. Ze zou een eigen woning hebben gewild met haar gezin. Pas een paar maanden voor haar dood, toen het echt niet meer ging, was die wens in vervulling gegaan.

Er gebeurde iets ongebruikelijks. Er kwam protest. Je bemoeien met anderzins familie, dat doe je normaal niet in de Nederlands-Pakistaanse gemeenschap, zo'n 21.000 mensen. Je kunt verdriet aanhoren, maar bij dreigend conflict trekt iedereen zich terug. Kwestie van respect. Maar een vermissing als deze was in Nederland niet eerder voorgekomen.

Het begon met een groepje mensen dat flyers uitdeelde bij de moskee waar ook de schoonfamilie kwam, in de hoop meer over de vermissing te horen. Of dit uitdelen ook in burka kon, vroeg één van hen nog. Néé, zei Musa, die de vermissing zag als voorbeeld van verborgen leed van vrouwen. Genoeg Nederlandse Pakistane die volgens haar wel een voorbeeld daarvan kennen maar hun mond houden. Ze wil het taboe doorbreken, maar dan wel in openheid.

Het protest groeide snel toen een week later het lichaam van Yasmeen gevonden werd. Zo'n 25 vrouwen deden mee aan een bezetting van de moskee, die in hun ogen de vermissing niet serieus had genomen. Enkele honderden Ne-

Pakistaans-Nederlandse vrouwen demonstreren bij de Rotterdamse rechtbank, waar Adeel D. komende week terechtstaat wegens verdenking van moord op zijn vrouw Yasmeen.

Yasmeen met een neefje.

DE ZAAK

Partnerdoding

In februari 2015 wordt het lichaam gevonden van de al weken vermiste Yasmeen (25) uit Rotterdam. Haar echtgenoot Adeel D. (27) wordt aangehouden. Donderdag dient zijn rechtszaak in Rotterdam.

De zaak veroorzaakt veel onrust in de gesloten en conservatieve Nederlands-Pakistaanse gemeenschap. Het gewelddadig geëindigde huwelijk zou exemplarisch zijn voor de vaak moeizame verbintenissen tussen Nederlandse Pakistane en importbruiden uit het land van herkomst.

Enkele tientallen vrouwen uit de gemeenschap komen in opstand tegen vrouwenhaat en eisen gerechtigheid voor Yasmeen en andere slachtoffers. De Facebookpagina *Justice for Yasmeen* telt ruim 3.800 leden uit binnen- en buitenland.

derlandse Pakistane betuigden in een stille tocht door Rotterdam hun steun en verhalen over de schoonfamilie leidden tot in Engeland en Australië tot afkeuring op Facebook.

Adeel werd gearresteerd. De politie had zijn taxi nagetrokken en vond twee afwijkende ritten richting Drenthe. Maanden later, in juni, begon hij te verklaren.

Goed, het huwelijk liep niet goed. Hij had de IND gemeld dat het huwelijk was beëindigd. Maar dit alles zou gebeurd zijn in een opwelling. Tijdens een ruzie zou hij Yasmeen bij de keel hebben gegrepen waarna zij achterover was gevallen op de bank. Nadat hij met de kinderen de woning had verlaten, zijn auto was gaan wassen en de kinderen zoals gewoonlijk 's ochtends had afgezet bij zijn ouders, had hij Yasmeen bij terugkomst levenloos aangetroffen voor de bank. Twee vrienden hadden geholpen met verpakken, wegbrengen en begraven.

Was dit 'gewoon' een uit de hand gelopen ruzie tussen man en vrouw? Of speelde in deze zaak de schoonfamilie een rol, zoals anderen beweerden? Het openbaar ministerie onderzocht de feiten en omstandigheden maar vond geen aanwijzingen dat de familie van Adeel er iets mee te maken had.

Het protest laaide verder op. In oktober liepen tientallen Nederlands-Pakistaanse vrouwen, jong en oud, zwingend over straat met in hun hand een foto van Yasmeen. Haar eigen

moeder, overgekomen uit Pakistan, voorop. Een nicht in Engeland verzamelde driehonderd handtekeningen en riep justitie in Nederland op de zaak als méér te zien dan een simpele verdenking van moord. Bekijk het cultureel, was de boodschap, er is meer dan één dader.

De schoonfamilie was alle beschuldigingen zat. Het dossier was gegroeid tot twaalf ordners vol getuigenissen. Daaruit bleek niets van agressie van de schoonfamilie. Yasmeen was één keer door Adeel geslagen, bleek uit al haar sms-verkeer. Ze was er toen dat gebeurde zelf verbaasd over geweest. De familie voelde zich zwartge maakt. Er was na de vondst van het lichaam een bord voor hun huis geplaatst met 'moordenaar'. Er waren ramen ingegooid, een politiebusje had een week lang de straat bewaakt.

Bij de schoonfamilie

„Waarom doen ze dit?“, zegt de broer van Adeel thuis bij zijn ouders op de bank, een vijfper-soons beige hoekbank met groene ruit. De vloer in de woonkamer is van marmer, het behang decoratief en aan de muren hangt een tapijt met een afbeelding van Mekka tegenover een grote Philips-tv met de specificatiesticker er nog op. Full HD, 1000 HZ.

„Ze proberen ons zwart te maken“, zegt de broer. „De afstand met Noor Jamaal is groot,

maar het lijkt hier soms net dat dorp.”

Het huis van de schoonfamilie, drie verdiepingen, staat in Charlois, een migrantenwijk in Rotterdam-Zuid. Het heeft een woonkamer voor mannen en vrouwen, een indeling die vaker voorkomt bij Pakistane in Nederland. De ventilator staat aan en om het half uur spuit een snuffe luchtverfrisser de kamer in.

Het is zeven uur 's avonds. De broer van Adeel is net thuis en heeft zijn stropdas nog om. Hij heeft een goeie baan. Uit de keuken komt in zilveren jurk met bijpassende slippers zijn moeder gelopen, de schoonmoeder van Yasmeen. Ze serveert koffie en thee, Earl Grey, en spritsen op een schaalje. Ze spreekt slecht Nederlands en luistert vooral. Vader is aangeschoven in spijkerbroek en trui. Zijn Nederlands is prima, hij woont hier al langer, sinds zijn tiende. Toen hij kwam kon je niet anders dan de taal leren, zegt hij, er woonden toen nog zo weinig Pakistane. En Wieteke Drummen zit erbij, de advocaat van Adeel.

„Tuurlijk, Adeel heeft een fout gemaakt“, zegt zijn broer. „Maar laat onze familie in haar waarde. Het lijkt wel alsof we barbaren zijn. Ontspan! Dit is niet Pakistan, waar je je zaak kunt afkopen met goud. Hier geldt een rechtstelsysteem.”

Rustig slapen lukt de familie niet meer, zegt hij. Steeds is er de angst: welke verhalen worden nu weer over hen verspreid? De lol, de gezelligheid, de sfeer, alles is kapot. „Vroeger

Yasmeen was kwetsbaar. Ze had het gevoel dat ze geen eigen leven had

Broer van Adeel

„Ik ben nu geen college girl meer, maar een huisvrouw.“ Yasmeen zei het eens grappend tegen een familielid over de telefoon. Samen met haar man was ze ingetrokken op de derde etage bij haar schoonouders en haar twee zwagers. Ze had vijf keer per dag.

Yasmeen, die in Noor Jamaal de middelbare school had afgemaakt, was zich bewust van haar bestemming. Een opleiding is voor veel Pakistaanse bruiden in Nederland geen optie. De verwachting is dat ze snel zwanger worden om de familielijf voort te zetten en intussen helpen in het huishouden. Schoonmaken, wasen, strijken, koken.

Of ze zich schikte in haar lot? Yasmeen was een eenvoudige, nieuwsgierige meisje dat had gehoopt in Nederland onderwijs te volgen, zegt familie. Sommigen omschrijven haar als 'derweesh', spiritueel. Ze schreef gedich- »